

Školní vzdělávací program školní družiny

„Klidné, spokojené děti ve zdravé školní družině.“

OBSAH DOKUMENTU:

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM školní družiny při ZŠ T. G. Masaryka, 1. máje 55, Mařatice.....	4
CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU ŠKOLNÍ DRUŽINY	5
CÍLE VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE	6
PODMÍNKY BOZ ŽÁKŮ	7
PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	7
FORMY NAŠÍ PRÁCE	9
PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ A PRŮBĚH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	10
MATERIÁLNÍ PODMÍNKY	11
PERSONÁLNÍ PODMÍNKY	11
EKONOMICKÉ PODMÍNKY	12
OBSAH PRÁCE ŠKOLNÍ DRUŽINY	13
DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	15
SWOT ANALÝZA	16
HODNOCENÍ A AUTOEVALUACE	17

Vzdělávací program školní družiny
IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

- Název programu:** Vzdělávací program školní družiny
- Název školy:** Základní škola T. G. Masaryka, Uherské Hradiště – Mařatice, 1. máje 55, příspěvková organizace
- Adresa školy:** Základní škola T. G. Masaryka, 1. máje 55, Uherské Hradiště – Mařatice, 686 05
- Ředitelka školy:** Mgr. Eva Martyčáková
- Kontakty:** mobil: 732 657 059
 web: www.zsmaratice.cz
 e-mail: zsmaratice@zsmaratice.cz
- Právní forma:** příspěvková organizace
- IČO:** 70993343
- Zřizovatel:** Město Uherské Hradiště
- Adresa zřizovatele:** 686 70 Uherské Hradiště, Masarykovo nám. 19
- Kontakty:** telefon: 572 525 111
 web: www.mesto-uh.cz
- Platnost dokumentu:** od 29. 8. 2019
- Aktualizován:** 1. 9. 2024

V Uherském Hradišti – Mařaticích dne 29. 8. 2019

Vzdělávací program školní družiny při ZŠ T. G. Masaryka, 1. máje 55, Mařatice

Vzdělávací program naší školní družiny vznikl ve školním roce 2006/07. Jeho zpracování, stejně jako u nynějšího Vzdělávacího programu, vycházelo ze školského zákona platného od 1. 1. 2005 o zájmovém vzdělávání (č. 74/2005 Sb.). Potvrzuje konstatování: “Je jednou z doplňujících forem vzdělávání, která může vzdělávání poskytnuté školou dále rozšiřovat a navazovat na ně. Zároveň slouží ke smysluplnému naplňování volného času dětí.“ Plní funkci výchovně vzdělávací i relaxační. Umožňuje dětem různorodé využití v nestresujícím prostředí, které splňuje podmínky podnětnosti, navozuje kreativitu a odpovídající seberealizaci. Má důležitou roli při prevenci sociálně patologických jevů, pomáhá dětem překonávat jejich handicap a je důležitým partnerem rodiny a školy. Děti mohou ve ŠD rozšiřovat poznatky, získané ve škole. Vychovatelky při své práci dodržují zásady pedagogiky volného času a vnímají, že kompetence, které u dětí rozvíjí školní výuka, školní družina posiluje a obohacuje. Výchovně vzdělávací práce ve školní družině je podmíněna svou specifičností při zachování dobrovolnosti, zajímavosti, citlivosti, seberealizace a aktivity.

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU ŠKOLNÍ DRUŽINY

Základem výchovně vzdělávací práce naší školní družiny je vytváření pocitu bezpečí a zázemí pro děti. Zprostředkovávání takových činností, při nichž objevují samy sebe ve světě her. Navozujeme příjemnou atmosféru a komunikační prostředí. Každé dítě má možnost a prostor pro vyjádření svých potřeb, zájmů i problémů, které ve svém dětském světě řeší.

Školní družina je součástí projektu Zdravá škola. Při vytvoření tohoto projektu byla zpracována situační analýza z hlediska zásad podpory zdraví. V analýze nebylo opomenuto působení a možnosti školní družiny.

Uvádíme příklad, konkretizující silné a slabé stránky při naší práci:

-silné stránky:

estetičnost prostředí (včetně chodeb), školní sportovní hřiště, dětské průlezky s pískovištěm, kvalitní vybavení pro pobyt na školním hřišti v podobě slunečníků, piknikových dek a venkovních hraček, možnosti využití počítačové učebny, školní knihovny, k dispozici kabinet tělesné výchovy celodenní pitný režim, využívání maňásků k dramatizaci, hudebních nástrojů, zařazování komunitních kruhů, rituálů, tvoření pravidel soužití v oddělení ŠD společně s dětmi, nabídka kroužků dle zájmu dětí, vhodná emotivní motivace

-slabé stránky:

oddělení ŠD nemají své vlastní prostory (schází se ve třídách, kde si prostředí přizpůsobují – kouty pro hry, výtvarné, kreativní či jiné činnosti) chybí tělocvična přímo v budově školy, nestabilní doba odchodů dětí ze ŠD

Vzdělávací program naší školní družiny se opírá o následné:

CÍLE VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE:

- navozujeme a motivujeme různorodé činnosti, dbáme na emotivní působení a seberealizaci dětí
- rozvíjíme osobnosti dětí s ohledem na jejich nadání, schopnosti, potřeby a zájmy
- podporujeme děti v tvořivém myšlení a kreativních činnostech, logickém uvažování
- využíváme komunitní kruhy, učíme děti komunikovat, spolupracovat a respektovat se
- vedeme děti k samostatnosti při sebeobslužných činnostech a schopnosti udržovat pořádek ve svém okolí, při hraní či stolování ve školní jídelně
- propojujeme pohybové aktivity s činnostmi, vyžadujícími rozhodování a přemýšlení
- zařazujeme hry, působící jako prevence proti sociálně patologickým jevům, učíme je ohleduplnosti vůči svým kamarádům
- umožňujeme odpočinek a regeneraci sil dle individuálních potřeb dětí
- podporujeme v dětech kladný vztah ke zdravému životnímu stylu, k ochraně přírody a ekologii
- učíme se chápat a vnímat nutnost sounáležitosti s místem, ve kterém žijeme
- využíváme kulturních tradic k podněcování prožitků a rozvíjení v hudební oblasti

Podmínky BOZ žáků:

Zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťuje bezpečnou fyzickou, sociální a emocionální.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení školní družiny:

- vhodná struktura režimu žáků v družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostorů školní družiny – vybavení prostor, odpovídající teplo, světlo, bezhlučnost, čistota, hygienické vybavení
- ochrana žáků před úrazy
- dostupnost prostředků první pomoci

Psychosociální podmínky:

- klidné prostředí a sociální klima
- respekt k potřebám jedince a jeho individualitě
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě školy a školní družiny
- včasná informovanost žáků i jejich zákonných zástupců o činnosti školní družiny

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

Vytváříme optimální podmínky pro rozvoj osobnosti dětí, pro jejich učení i komunikaci s ostatními ať už u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami nebo u dětí mimořádně nadaných nebo u dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají.

Cíle i záměry zájmového vzdělávání jsou pro všechny děti společné. ŠD plně respektuje individuální potřeby a možnosti dítěte.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami = se zdravotním postižením, autismus, se zdravotním znevýhodněním, se sociálním znevýhodněním:

Žákům je dle stupně jejich postižení a znevýhodnění věnována individuální péče. Vychovatelka školní družiny spolupracuje s třídními učiteli, členy ŠPP a rodiči.

Uplatňujeme tato opatření:

- individuální přístup
- zadávání práce odpovídající možnostem znevýhodněných žáků, učení se navzájem, vhodné role při skupinové práci a hodnocení
- posilování motivace
- využívání vhodných forem komunikace

Žáci mimořádně nadaní:

- učení se navzájem
- vhodně zvolené role ve skupinové práci
- možnost uplatnění tvůrčích sil – zapojování do náročnějších veřejných aktivit

Snahou vychovatelky je vychovávat žáky k rovnému přístupu ke spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším.

Vzdělávací program školní družiny

FORMY NAŠÍ PRÁCE

Naše školní družina organizuje pravidelnou zájmovou činnost ve všech svých odděleních, pořádá pravidelné i příležitostné akce, což znamená aktivity jednotné pro celou družinu, či skupinu dětí i za přítomnosti rodičů. V průběhu dne nabízí dětem spontánní aktivity, jejichž průběh zajišťuje motivačními ukazateli - vybavením, nabízeným prostorem, partnerstvím vychovatelek ve hře, atd. Relaxace po školním vyučování probíhá na základě znalostí dětských individualit.

U některých dětí se jedná o klidové hry, u některých převažuje prvek aktivity. Příprava na vyučování spočívá v organizování didaktických her, luštění tajenek, čtení kamarádům, apod. Při příznivém počasí preferujeme pobyt venku na školním hřišti, které nám poskytuje kvalitní zázemí pro odpočinek i různé sportovní aktivity. Součástí života školní družiny je i organizace zájmových kroužků, které jsou pravidelně aktualizovány na začátku školního roku.

Naším cílem je, aby byl pro děti čas strávený ve školní družině příjemný a abychom se v prostředí, které společně s dětmi vytváříme, všichni cítili klidně a spokojeně. Vzrůstající počet dětí ve všech odděleních svědčí o tom, že je pro ně školní družina místem, kam se rády vrací.

PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ A PRŮBĚH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Přihlašování, odhlašování a odchody účastníků ze ŠD

O přijetí žáka do školní družiny rozhoduje ředitelka školy na základě vyplněných náležitostí v písemné přihlášce a kritérií pro přijetí.

Ve školní družině je určena jako vedoucí zaměstnanec vedoucí vychovatelka, která zajišťuje přihlašování a odhlašování účastníků, vybírání poplatků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností.

Žáka do školní družiny přihlašuje zákonný zástupce předáním řádně vyplněné Přihlášky k zájmovému vzdělávání. Součástí přihlášky k pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny.

Do školní družiny nemůže být přijat žák, který svým chováním ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních žáků, nebo u kterého nelze zajistit jeho vlastní bezpečnost.

Účastník opouští družinu dle údajů v Přihlášce k zájmovému vzdělávání do ŠD, nebo na písemnou žádost zákonného zástupce uvedenou v elektronickém systému - Edookit, nebo při osobním vyzvednutí zákonným zástupcem. **Vychovatelky neumožní žádnému z účastníků odchod ze ŠD na základě telefonické žádosti rodičů.**

Při vyzvedávání účastníků ze školní zahrady, si rodiče účastníka odvádějí domů a nezdržují se z bezpečnostních důvodů v prostoru školní zahrady.

V případě, že účastníka ze ŠD neodvádí zákonný zástupce, ale jiná osoba, musí být tato osoba uvedená ve **Zmocnění pro předávání žáka ze ŠD**, které zákonný zástupce vyplní a odevzdá příslušné vychovatelce.

MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Prostory naší školní družiny jsou v areálu budov základní školy, využívají prostory tříd po vyučování. Dále je umožněna práce v počítačové učebně. Pro pobyt venku máme k dispozici moderní sportoviště u školy, dřevěné průlezky, hrazdy, pískoviště. Pro venkovní aktivity nám poskytuje příjemné zázemí krásně upravené školní arboretum a hřiště vybavené tělocvičnými prvky. K dispozici máme také široké vybavení v podobě venkovních hraček, dek a slunečníků.

V zimním období je možnost využití kulturního zařízení s tělovýchovným vybavením. Chodby, jež jsou součástí školní družiny, jsou vybaveny stolním fotbalem a basketbalovými koši. K četbě či jiným klidným činnostem vyhovují relaxační kouty v klidných částech chodby. V jednotlivých odděleních školní družiny je odpovídající nábytek, kout pro námětové hry. Průběžně jsou doplňovány stolní hry, časopisy, výtvarný materiál. Do školní knihovny si mohou děti jít půjčit knížky a prohlédnout časopisy. Nezapomínáme ani na vhodný materiál jako doplněk námětových a konstruktivních her dětí. Kabinet TV, jehož obsahem je řada motivujícího sportovního vybavení, je nám rovněž k dispozici. Výzdoba školní družiny je mobilní, je využíváno dětských výtvarných prací, přírodních materiálů a květin. Úzký kontakt vedení školy se školní družinou, průběžné seznamování členů SRPDŠ s činnostmi družiny je základem při tvorbě dobrých materiálních podmínek.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Pedagogický provoz při zájmovém vzdělávání ve školní družině zajišťuje pět kvalifikovaných vychovatelek s odpovídajícím pedagogickým vzděláním.

Povinností pedagogických pracovníků je dále se vzdělávat v akreditovaných kurzech i samostudiem.

Vychovatelky vedou potřebnou dokumentaci ŠD, tvoří skladbu zaměstnání v sounáležitosti s rozvrhy žáků jednotlivých tříd.

Spolupracuje s vedením školy a třídními učiteli.

EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Při zařazení dítěte do školní družiny je vybírána tzv. úplata za ŠD. Vybírá se ve dvou intervalech. Datum úhrady určuje ředitel a vedoucí vychovatelka. S termínem úhrady úplaty jsou zákonní zástupci seznámeni písemnou formou. Z této úplaty je hrazeno určité procento provozních nákladů. Jedná se o topení, vodu, elektřinu, hračky, telefony, pracovní materiál, příp. nákup majetku, čisticí prostředky, zpracování mezd. Nepatří sem náklady hrazené ze státního rozpočtu - tj. mzdy a odvody zaměstnanců. Příslušná směrnice je přílohou vzdělávacího programu ŠD.

OBSAH PRÁCE ŠKOLNÍ DRUŽINY

Ve všech etapách vzdělávání, tedy i ve vzdělávání zájmovém, které školní družina dětem poskytuje, je jedním z cílů vybavit každého jedince kompetencemi na úrovni, která je pro něho osobně dosažitelná. Proto naše školní družina zdůrazňuje individuální přístup k dětem, k jeho potřebám. Vychovatelky si uvědomují různost osobnostního vývoje dítěte, poznávají odlišné dispozice dětí, odlišné zájmové zaměření. Obsah činností v naší práci se odvíjí z cílů, které jsou uvedeny v úvodu Vzdělávacího programu. Těmito činnostmi budeme posilovat kompetence - souhrn znalostí, schopností, praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů i hodnotových orientací. Ve všech pěti odděleních pracují kvalifikované vychovatelky. Cílenou výchovnou prací a pestrým výběrem činností poskytují dětem zajímavou a smysluplnou náplň jejich volného času. Vytváří pro ně pozitivní prostředí a klima, které vede ke zlepšení vzájemných vztahů mezi dětmi. Všechny činnosti tvoří s ohledem na individualitu dětí v jednotlivých odděleních s přihlédnutím k jejich aktuálním potřebám. Ve družinovém programu upřednostňujeme pobyt venku, protože vnímáme, že pohyb na čerstvém vzduchu je pro děti velmi prospěšný. Pro venkovní aktivity nám poskytuje příjemné zázemí krásně upravené školní arboretum a hřiště vybavené tělocvičnými prvky. K dispozici máme také široké vybavení pro pobyt venku v podobě venkovních hraček, dek a slunečníků. Naším cílem je, aby byl pro děti čas strávený ve školní družině příjemný a abychom se v prostředí, které společně s dětmi vytváříme, všichni cítili klidně a spokojeně. Vzrůstající počet dětí ve všech odděleních svědčí o tom, že je pro ně školní družina místem, kam se rády vrací.

Jedná se o následující **kompetence**:

- 1. kompetence k učení**
- 2. kompetence k řešení problémů**
- 3. kompetence komunikativní**
- 4. sociální i interpersonální kompetence**
- 5. občanské kompetence**
- 6. kompetence k trávení volného času**

Vzdělávací program školní družiny

Pro 1. stupeň základního vzdělávání je určena kapitola **Člověk a jeho svět**. Smyslem tohoto tématu je, aby si děti utvořily představy o světě a životě, jež je obklopuje. Toto téma je blízké školní družině, charakteru její práce. Vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, je rozdělen do pěti okruhů, ze kterých i my při své práci vycházíme a zařazujeme je do našich tematických plánů:

1) Místo, kde žijeme – Společně s dětmi se seznamujeme s jejich nejbližším okolím (rodina, obec, škola, společnost). Seznamujeme se se školním prostředím a s okolím školy, snažíme se dozvědět něco o jednotlivých obcích, ve kterých děti žijí. Věnujeme se dopravní výchově. Pomáháme u dětí vytvářet vztah ke svému bydlišti, k naší zemi.

2) Lidé kolem nás – Učíme se základům vhodného chování, upozorňujeme na význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi. Seznamujeme děti s významem pravidel nejen při hře, ale také v celém životě, věnujeme se základním právům a povinnostem každého člověka. Učíme děti všimnout si svého okolí a rozpoznávat problémové situace.

3) Lidé a čas – Společně s dětmi se seznamujeme s významem času, vývojem života a společnosti. Učíme se orientaci v dějích a čase. Hledáme některé historické souvislosti.

4) Rozmanitost přírody – Poznáváme Zemi jako planetu sluneční soustavy. Sledujeme rozmanitost živé i neživé přírody a vliv lidské činnosti na přírodu. Věnujeme se významu ochrany přírody a životního prostředí.

5) Člověk a jeho zdraví – Rozvíjíme hygienické návyky a věnujeme se otázkám zdravého životního stylu. Vedeme děti k odpovědnosti za své zdraví a zdraví ostatních. Do okruhu témat činností ve školní družině jsou zařazena také průřezová témata a to především týkající se osobnostní a sociální výchovy, environmentální výchovy, multikulturní a mediální výchovy.

Vzdělávací program školní družiny
DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno na 10. měsíců tj. po dobu trvání školního roku.

Provozní doba ŠD je:

ranní družina - od **6:30 do 7:45 hodin**

odpolední družina - od **11:40 do 16.30 hodin**

Po dobu podzimních, zimních nebo jarních prázdnin, se po projednání se zřizovatelem provoz přerušuje. Výše úplaty zůstává stejná.

Režim školy:

6.30hod. – 7.45hod. – příchod do ranní družiny, převážně odpočinková činnost, hry, činnost dle zájmu

11.40hod – 12. 30hod – oběd

12. 30hod – 14.00hod – činnost dle programu ŠD – pobyt na školním hřišti, organizované pohybové aktivity, hry v prostoru Tomových parků

14.00hod – 14.20hod – odpolední svačina

14.20hod – 16.30hod – činnost zájmová a odpočinková – edukativní hry, aktivity z oblasti sportovní, výtvarné, hudební, volná činnost, hry, úklid

Vzdělávací program školní družiny
SWOT ANALÝZA

Silné stránky:	Slabé stránky:
velká návštěvnost	chybí vlastní prostory pro školní družinu
různorodé činnosti	omezené prostory kabinetu pro vychovatele
dobré vybavení pro pobyt venku	velké zatížení pedagogů
týmová spolupráce vychovatelů	
individuální přístup k žákům	
kladný a vstřícný vztah – žák - vychovatel, vychovatel - rodič	
fungující psychohygienické faktory – pitný režim, svačinky	
ochota vzdělávat se	
pestrá nabídka zájmových kroužků	
Příležitosti:	Hrozby:
doplňování pomůcek a her	úbytek žáků z objektivních příčin
využívání školní zahrady pro edukativní činnosti	nedostatek finančních prostředků

Vzdělávací program školní družiny
HODNOCENÍ A AUTOEVALUACE

Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností v ŠD.

Vnitřní evaluace:	Vnější evaluace:
průběžné hodnocení vychovatelky	Zpětná vazba od žáků a zákonných zástupců
konzultace s třídními učiteli	Účast na výtvarných soutěžích pořádaných mimoškolními organizacemi
spolupráce se školní psycholožkou	
hodnocení realizace ŠVP	
hodnocení žáků	
výstavy prací žáků v prostorách školy	